

C76 – LEE9

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

4 december 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het personeelstekort bij de dienst Milieueffectrapportage (MER)

1

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het personeelstekort bij de dienst Milieueffectrapportage (MER)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sinds 1 december 2007 is het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de milieueffectrapportage van kracht. Een centrale rol is daarbij weggelegd voor de MER-cel. Deze dienst verleent advies aan gewestelijke, provinciale en gemeentelijke overheden inzake het onderzoek tot milieueffectrapportage en staat mee in voor de opvolging van de rapportage. Daarnaast staat de dienst ook in voor de opvolging, de coördinatie en de begeleiding van de concrete dossiers.

De dienst Milieueffectrapportage werkt onafhankelijk van de ondersteunende MER-cel en blijft zoals voorheen ook verantwoordelijk voor de definitieve beslissingen in het onderzoek tot milieueffectrapportage en in de plan-MER-procedure.

Mevrouw de minister, uit het werkveld vang ik signalen op dat deze MER-cellen onderbemand zouden zijn. De procedure voor deze screening duurt lang. De opgelopen vertraging kan ernstige gevolgen hebben voor de ruimtelijke ordening in Vlaanderen en daaruit volgend kan dat geplande investeringen vertragen. Op 22 mei 2008 stelde mevrouw De Ridder u reeds vragen over de achterstand bij het opmaken van milieueffectrapporten. In opvolging van die vragen, wil ik u op mijn beurt een aantal vragen voorleggen.

Mevrouw de minister, kunt u mij zeggen hoeveel extra voltijdequivalenten (VTE's) zijn aangeworven voor deze MER-cel om de extra taken op te vangen? Werden er andere maatregelen genomen om de capaciteit van deze MER-cellen te vergroten? Kunt u mij zeggen of er echt sprake is van een achterstand in de MER-dossiers, en zo ja, hoe groot is die? Welke maatregelen denkt u alsnog te kunnen nemen om iets aan deze problemen te verhelpen? Overweegt u, gezien de achterstand, een prioriteitenlijst in te voeren?

In 2009 wordt de concrete implementatie van het plan-MER in het planningsproces van de ruimtelijke uitvoeringsplannen verder geoptimaliseerd door middel van aanpassingen in de wetgeving, het uitwerken van gepaste methodologieën en het afstemmen van organisatorische

aspecten. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO). Hiervoor is werk nodig op verschillende niveaus: wetgevend, organisatorisch, procesmatig en inhoudelijk-methodologisch. Hoe ziet u deze aangekondigde samenwerking tussen het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) en het departement RWO? Welke stappen zijn reeds ondernomen om de samenwerking op elkaar af te stemmen tussen beide departementen?

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de heer Van Malderen heeft een punt wanneer hij zegt dat vanaf 2009 de concrete implementatie van het plan-MER in het planningsproces van de ruimtelijke uitvoeringsplannen verder wordt geoptimaliseerd.

Ik heb voor het overige een andere indruk dan de heer Van Malderen. Als lokaal mandataris heb ik de indruk dat bij de MER-cel de dossiers vlot verlopen. In mijn regio is van die achterstand weinig te merken. Natuurlijk kunnen er vanaf volgend jaar met hetzelfde personeelsbestand wel problemen rijzen en kan er achterstand worden opgelopen.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Het is ook afhankelijk van het type MER waarover men spreekt. Wij zijn in onze gemeente volop bezig met de quick scans van de MER. Die gaan redelijk vlot. Dat is een heel goed instrument. Voor de integratie van beide sporen vind ik het een meerwaarde om dat in een vroeg stadium te doen, niettegenstaande het opnieuw een administratieve rompslomp betekent. Ik verdedig het altijd omdat het op termijn beter is als een zaak goed is afgewogen. Op dat vlak heb ik niet zo'n probleem.

Wel melden er zich problemen bij de grotere MER's: de plan- en de project-MER's. Daar zijn er in Vlaanderen wat achterstanden aanwezig. Ik geef het voorbeeld van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA), waar een aantal bedrijventerreinen een tijd hebben moeten wachten om het proces voort te zetten omdat de MER nog niet klaar was. Er waren een aantal inhoudelijke tekortkomingen in de MER. Ook ten aanzien van het personeelsbestand waren er problemen omdat op dat moment de MER niet ten gronde kon worden uitgevoerd. Vanuit het ruimtelijk oogpunt moest een tijd worden gewacht op de MER. We moeten

dus een duidelijke differentiatie maken tussen het type MER dat voorligt.

De heer Patrick Lachaert: Bij herhaling maakt de heer Gabriels in onze fractievergaderingen zijn beklag over de grote MER's, naast een ander probleem dat eigenlijk niet bij de administratie ligt, namelijk dat men voor de uitvoering van studies in zeer belangrijke MER's geen bureaus meer vindt. Ik geef het voorbeeld van het Vlaams grootstedelijk gebied rond Brussel. Men heeft twee openbare aanbestedingen gedaan maar geen enkel bureau heeft zich ingeschreven omdat er nare ervaringen zijn met grote MER-studies op andere plaatsen. Men scheurt daar zijn broek aan en daarom schrijft men zelfs niet in. Dat is een nog fundamenteeler probleem.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal proberen zo volledig mogelijk te antwoorden. Er zijn al heel wat elementen van antwoord aangereikt.

We zien een trend bij de grote MER's. Grote projecten vragen omvangrijke milieueffectrapporten. Zelfs vanaf de kennisgevingsfase worden MER's al bevochten langs alle kanten, vanaf het ogenblik dat er een kennisgeving komt om te onderzoeken wat we precies zullen onderzoeken in een bepaald project. Dan vliegt men er al op om hele projecten te steunen of af te kraken. Dat is een nieuwe trend. Wat bedoeld was om heel nauwkeurig de milieueffecten in kaart te brengen, wordt al vanaf de aanvangsfase, eigenlijk nog voor de embryonale fase, gebruikt. Dat zorgt ervoor dat studie bureaus bang worden gemaakt voor waar ze in terecht zullen komen. Dat was een subjectieve opmerking als inleiding op mijn antwoord.

Ik zal u wat cijfers geven. De dienst MER telt 14 personeelsleden. Een daarvan is deskundige en staat in voor het secretariaat, want het gaat om een vrij ingewikkelde problematiek. Er zijn dertien ingenieurs/adjuncten van de directeur. Dat zijn 12,1 VTE's. Binnenkort wordt nog een extra MER-expert bijkomend aangeworven.

In het kader van de het decreet van 27 april 2007, het zogenaamde Plan-MER-decreet, dat zeer recent in werking is getreden bij besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 op 1 december 2007, zijn er geen nieuwe mensen in dienst getreden bij de dienst MER. De MER-decreten en de uitvoeringsbesluiten zijn geen uitvindingen van Vlaanderen; het is een uitvoering van een Europese richtlijn, die zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk moet gebeuren.

In het kader van de nieuwe plan-MER-regelgeving werd wel, zoals u zelf aangeeft, de dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen (BGP) opgericht. Die heeft in de eerste plaats tot taak om gewestelijke, provinciale of gemeentelijke overheden die plannen of programma's

opstellen die ofwel plan-MER-plichtig ofwel screeningsplichtig zijn, te adviseren over de juridisch-administratieve, inhoudelijk-technische en procesmatige aspecten van de milieueffectbeoordelingsregelgeving. Deze dienst staat bovendien in voor de opvolging, de coördinatie en de begeleiding van de concrete plan-MER-dossiers. Ze moet onder meer bestekken beoordelen, mee nadenken over ontheffingen of kennisgevingen en het omzetten van milderende maatregelen in de praktijk.

Er wordt gerekend dat deze dienst een vijfhonderdtal adviezen per jaar zal geven. Voor 2008 is er wel een enorme piekperiode geweest aangezien procedures voor ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) met plenaire vergaderingen voor 1 juni 2008 nog niet onder de toepassing van de planmilieueffectrapportage vielen. De dienst BGP leverde zo in een kleine 100-tal dossiers informeel advies aan gewestelijke, provinciale en gemeentelijke overheden via telefoon, brief, mail of mondeling, formeel of informeel. Een concreet cijfer over het aantal telefoons en dergelijke is moeilijk te geven. Het betrof meestal een advies over het te kiezen milieubeoordelingsproces en de inhoud van het te voeren onderzoek. Er werden ongeveer in een tiental ontwerpen van kennisgeving en vijftal bestekken adviezen verleend.

De dienst BGP screent ook plannen op hun plan-MER-plicht. De dienst heeft dus een omnivalente functie. Sinds 1 juni, toen de regelgeving in werking trad, werden volgens de cijfers van enkele dagen geleden, bij de dienst 175 screeningsdossiers ingediend voor een adressenlijst en typebrief gericht aan de instanties die in het kader van de screening hun advies moeten verlenen over de al dan niet plan-MER-plicht van de betrokken overheid. De dienst, die volledig moet worden gescheiden van de dienst MER, bestaat vandaag uit 11 personeelsleden. Hierin zitten ook een aantal aanwervingen in het kader van het nieuwe plan-MER-decreet. Een administratief medewerker moet eerstdaags worden aangeworven.

De nieuwe aangeworven personen hebben eerst een opleiding en inlooperperiode van ongeveer 1 jaar moeten doorlopen om de MER-materie volledig onder de knie te krijgen. Deze dienst is ondertussen volledig operationeel. De basistaken van de dienst BGP situeren zich in het vooroverleg, dat enorm veel tijd in beslag neemt, en in het begeleiden en het ondersteunen van bepaalde MER-processen, terwijl de kerntaak van de dienst MER het beoordelen en opvolgen van de MER-dossiers is. De ene dienst begeleidt, de andere dienst kijkt of het goed is en of er eventueel moet worden bijgestuurd.

Als we nu een evaluatie zouden doen, denk ik dat de dienst BGP goed functioneert en bovendien een zeer belangrijke stimulans heeft gegeven aan de begeleiding

en opvolging van de milieueffectrapportage. De heer De Klerck heeft verwezen naar de quick scans. We voelen dat de inspanningen die op dat vlak worden geleverd, worden geapprecieerd op het veld. Daar zetten we niet-onbelangrijke stappen voorwaarts.

Onder de oorspronkelijk plan-MER-regelgeving, zoals door het decreet van 18 december 2002 ingevoegd in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, werd het begrip plan of programma bijzonder ruim gedefinieerd. Het ging van beleidsvoornemens en beleidsontwikkelingen tot effectieve decretaal of reglementair verankerde uitvoeringsplannen. Door deze ruime interpretatie, was er ook een enorme onduidelijkheid over waarvoor men het moest gebruiken of niet. Daarom zijn in het verleden een aantal plan-MER's opgesteld voor plannen waarvoor dit niet nodig was, en omgekeerd werden een aantal plan-MER-plichtige plannen niet aan de opmaak van een plan-MER onderworpen.

Wat hebben we gedaan? Vorig jaar is de nieuwe plan-MER-regelgeving, namelijk het voormelde decreet van 27 april 2007 en het besluit van 12 oktober 2007, in werking getreden. Als er onduidelijkheid is, kan niemand u bestraffen of op de vingers tikken omdat je iets niet hebt gedaan. Als men duidelijk wordt, is dat wel mogelijk. De regelgeving heeft duidelijk gemaakt wat er allemaal aan een plan-MER onderworpen is of waar er een screening nodig is. Daardoor krijgen we een toevloed van dossiers die op een correcte wijze kunnen worden behandeld omwille van die duidelijkheid.

In het decreet werd rekening gehouden met het principe dat deze regering bij het aantreden heeft gehuldigd, namelijk van het vermijden van 'gold plating'. We willen niet meer doen dan wat Europa ons opdraagt, want dat is al meer dan genoeg. We beperken het dus tot plannen en programma's die volgens de Europese regelgeving sowieso van rechtswege plan-MER-plichtig zijn of die na screening plan-MER-plichtig zouden moeten zijn. We zijn absoluut niet verder gegaan dan Europa. We volgen de lijsten zoals door Europa opgelegd. Die duidelijkheid willen we creëren.

Het nieuwe decreet heeft ook een nieuwe vorm van rapportage ingevoerd, met name het 'onderzoek tot de milieueffectrapportage', waarover de dienst MER moet beslissen. Deze screening is vanaf juni 2008 onder meer van toepassing voor alle RUP's waarvoor geen plan-MER moet worden opgemaakt. Na een voortraject bij de dienst BGP, die dit jaar 170 screeningsdossiers heeft gekregen, worden sinds 22 augustus 2008 de eerste screeningsdossiers voor beslissing bij de dienst MER ingediend. Eerst is er het voortraject om na te gaan of het moet of niet, dan wordt het ingediend bij de dienst MER. Daar zijn sinds augustus 2008 46 dergelijke dossiers ingediend.

Momenteel zijn er een aantal lopende MER-dossiers bij de dienst MER. Ik geef de meest recente cijfers per

1 december 2008. Er zijn 137 project-MER's en 23 ontheffingsdossiers voor projectmilieueffectrapportage lopende. Dat is een vrij groot aandeel. Een zeker aandeel daarvan is te wijten aan bedrijven die tegen 2011 hervergund moeten worden. De verwachting is dat dit aantal zijn piek zal bereiken in 2009 en 2010. Het aantal MER-plichtige bedrijven, voor wie de vergunning in 2011 vervalt, kunnen we niet precies inschatten. We zien dat voornamelijk sinds 1998 er heel wat sectoren aan de lijst met MER-plichtige activiteiten zijn toegevoegd, die mogelijk voor de eerste keer in 2011 te maken zullen hebben met een project-MER-plicht.

Ik geef u de termijnen die in de MER-regelgeving zijn bepaald voor de gewone klassieke procedure. Voor de volledigheds- en ontvankelijkheidsbeslissing is er een termijn van twintig dagen vanaf de ontvangst van het kennisgevingsdossier, en dit zowel in het kader van de project-milieueffectrapportage-procedure als in het kader van de plan-milieueffectrapportage-procedure. Men heeft dus 20 dagen om te beslissen of een dossier ontvankelijk of volledig is. Er is een termijn van 30 dagen voor de terinzagelegging en de adviesvraag over het ingediende kennisgevingsdossier, dat is het dossier dat voor het publiek en de betrokken adviesinstanties ter inzage moet worden gelegd. Vervolgens is er een termijn voor de beslissing van de richtlijnen. In het kader van een project-milieueffectrapportage-procedure moet de dienst MER beslissen uiterlijk binnen een termijn van 60 dagen en 80 dagen in geval van grensoverschrijdende milieueffecten, na de volledigverklaring van het dossier. In het kader van de plan-milieueffectrapportage-procedure moet de dienst MER beslissen over de richtlijnen uiterlijk binnen een termijn van 20 dagen na ontvangst van de opmerkingen of adviezen tijdens de terinzagelegging. De goed- of afkeuring van de ingediende MER moet gebeuren binnen een termijn van 40 dagen, verlengbaar tot 60 dagen, vanaf de ontvangst van een project-MER, en 50 dagen na ontvangst van een plan-MER.

Dat zijn termijnen van orde. De dienst MER streeft ernaar om een aantal van die termijnen te halen, maar in het kader van de procedures die nu op tafel liggen, is het niet mogelijk om ze altijd te halen. Mevrouw De Ridder heeft enige tijd geleden ook een vraag gesteld over die achterstand. Ik heb de voorbije maanden het geluk gehad om een paar keer de dienst MER te bezoeken. Die dossiers zijn bijzonder complex. Een afgewerkt plan-MER-dossier kan al snel 500 tot 800 bladzijden tellen en heeft een enorme variëteit aan thema's. Als het bijvoorbeeld gaat over de afbakening van een stedelijk of een grootstedelijk gebied, gaat het om fenomenale dossiers waarvoor men enorm veel tijd nodig heeft om zich daarin in te werken en een fatsoenlijk advies te geven. Als er bovendien in het dossier een aantal onvolkomenheden worden vastgesteld, dan moet men dat laten weten aan de indiener van de plan-MER. We mogen ons niet

bezondigen aan een quick scan en zeggen: het lijkt er wel wat op. Het moet later eventueel de toets van de Raad van State doorstaan. Men moet dus een zekere vorm van zorgvuldigheid en een kwaliteitsbewaking hanteren.

Bij de aanvang heb ik al verwezen naar het feit dat we leven in een tijd van toegenomen maatschappelijke gevoeligheid voor die zaken. Er is een verhoogde en betere inspraak in de milieueffectrapportage, er is ook media-aandacht, er lopen rechtsprocedures. Er schrijven minder bureaus in, zoals de heer Lachaert heeft gezegd, maar ook de kwaliteitsbewaking staat hoog op de agenda en moet kunnen worden gegarandeerd. De MER-cel heeft immers al onder vuur gelegen, waarbij men vroeg of ze wel voldoende en op onafhankelijke wijze tewerk is gegaan. Dat zorgt ervoor dat men wat extra tijd neemt om alles goed te bekijken en het wat trager gaat. Dat is ook van belang voor de rechtszekerheid van de initiatiefnemers. Het kwaliteitslabel van de dienst MER, die de toets doet, is van groot belang.

Daarom hebben we, zoals de heer Van Malderen zeer terecht opmerkt, vandaag een achterstand in de behandeling van de dossiers. Die achterstand kunnen we als volgt omschrijven. De helft van de dossiers wordt binnen de termijn afgehandeld. De heer Matthijs heeft trouwens gezegd dat er bij hem geen problemen zijn. De langere looptijd van een aantal dossiers, gekoppeld aan het toegenomen aantal dossiers dat tijdens eenzelfde periode zou moeten worden beoordeeld, leidt tot een gemiddelde daling van het aantal goedgekeurde MER's op jaarbasis. Wel wordt er zeker voor de speerpunt-dossiers een tijdspad afgesproken om te komen tot redelijke afhandelingstermijnen. Als men de deadline niet kan respecteren, maakt de initiatiefnemer graag een afspraak over het tijdspad dat men wil respecteren. Daar wordt nu meer dan vroeger aandacht aan besteed.

Mijnheer Van Malderen, nu komen we bij uw vraag wat we daaraan gaan doen. Meten is immers weten. Er zijn een aantal oplossingsmogelijkheden. De administratie gaat in het licht van de ervaringen die opgedaan zijn in het afgelopen anderhalf jaar met de nieuwe plan-MER-wetgeving, haar processen in relatie tot de milieueffectrapportage evalueren en zien waar er verbeterpunten liggen. Samen met mijn collega-minister Van Mechelen ben ik aan het bekijken hoe we via aanpassingen aan de plan-MER-regelgeving op korte termijn kunnen tegemoetkomen aan de signalen uit het werkveld. Ook wat de project-MER-regelgeving betreft, zijn we aan het bekijken of er vereenvoudigingen mogelijk zijn. Zo moeten we bijvoorbeeld kijken of aanpassingen mogelijk zijn die een vereenvoudiging van procedure betekenen en die passen binnen de Europees geldende richtlijnen inzake milieueffectrapportage. Immers, de rechtspraak van het Hof van Justitie neigt veeleer naar een meer strikte toepassing van de richtlijnen en een verruimde toepassing van de milieueffectrapportage.

Niettemin is bijvoorbeeld een vereenvoudiging van de screeningsprocedure in de plan-MER hiermee niet strijdig.

Ik denk dat we ook in het kader van de ruimtelijke planning een dergelijke oefening moeten doen. In het kader van de nota 'Herstel het vertrouwen' van 14 november 2008, heeft de Vlaamse Regering beslist dat het noodzakelijk is om te onderzoeken hoe de ruimtelijkeordeningsregelgeving kan worden gewijzigd met het oog op een drastische vermindering van het aantal op te maken RUP's voor de realisatie van allerhande projecten. Zo moet bijvoorbeeld nagedacht worden voor elk op- en afrittencomplex aan een autosnelweg een apart RUP moet worden opgesteld. Minder ruimtelijke plannen impliceert uiteraard minder plan-MER's. Daar kunnen we wat vereenvoudigingen realiseren.

Momenteel werkt de administratie aan een verduidelijkend dienstorder bij de project-MER-regelgeving. Deze zal toelichting geven bij het toepassingsgebied van de project-MER-rapportage. Men zal op een eenvoudige wijze proberen uit te leggen wat het verschil is tussen projecten van bijlage I en bijlage II van het project-MER-besluit, wat een ontheffing is, hoe een verzoek tot ontheffing eruitziet en hoe moet worden omgegaan met wijzigingen en uitbreidingen van een project met betrekking tot de MER-plicht. Men zal ook begrippen verklaren. Zo krijgt men een eenvoudige handleiding over hoe je moet omgaan met de procedures.

Daarnaast wordt ook gedacht aan elektronische standaardformulieren, waarbij via het doorlopen van duidelijke vragen, snel duidelijkheid wordt verschaft. Zo krijg je een elektronische checklist waardoor een bestuur vrij vlug kan zien of een project plan- of project-MER-plichtig is.

Er moet worden nagegaan hoe de capaciteit van de dienst BGP op de meest efficiënte wijze kan worden benut en in het bijzonder hoe het gevoerde vooroverleg en de begeleiding optimaal kunnen worden aangewend bij het doorlopen van de milieueffectrapportages. Ook moet worden bekeken of in de procedurele betrokkenheid binnen het beleidsdomein geen verbetervoorstellen liggen.

Hier kom ik tot uw voorstel, mijnheer Van Malderen. We kijken hoe we moeten werken als we de volgorde krijgen. Moeten we werken met een chronologie van 'first in, first out' of moeten we werken in het kader van de belangrijkheid met het oog op een vlotte dossierbehandeling? Deze evenwichtsoefening moet worden gemaakt. De wettelijke termijn van orde van 50 dagen impliceert al een zekere wachttijd. Aangezien een aantal dossiers bijzonder complex zijn, zouden we moeten nagaan of het niet beter is dossierspecifiek te werken. Het ene dossier is natuurlijk minder complex dan het andere. Men zou bij het begin van een dossier

kunnen nagaan of het een minder complex dossier is dat de timing wel kan halen, ofwel dat het een heel complex dossier is waarbij een timing wordt afgesproken. Daarover wordt nu nagedacht.

Ten slotte zal worden nagegaan hoe binnen het personeelsplan LNE ruimte kan worden gecreëerd voor bijkomende mensen voor het behandelen van MER-dossiers. We hebben die oefening gemaakt met de leidend ambtenaar. Vanaf 1 februari 2009 zullen er drie extra voltijdse krachten ingezet worden in de MER-cel. Dat kan zorgen voor de noodzakelijke zuurstof. Het is niet zo evident om mensen te transfereren naar de MER-cel want men moet opgeleid worden en vertrouwd geraken met de materie.

Ik kom tot de derde vraag. Naar aanleiding van het nieuwe Plan-MER-decreet en de ervaring inzake plan-MER's in functie van ruimtelijke uitvoeringsplannen, zien we heel duidelijk waar er knelpunten zijn in de praktijk en de regelgeving. Het voorbije jaar is de samenwerking tussen de dienst MER en de dienst BGP met het departement RWO inzake milieueffectrapportage enorm geïntensifieerd. Er zijn heel veel gemeenschappelijke activiteiten en operationele werkgroepen. Dat overleg is zeer vruchtbaar.

Ik zal u nog enkele voorbeelden geven. Bij besluit van 11 april 2008 betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan, beoogt de Vlaamse Regering dat in een zo vroeg mogelijk stadium, namelijk in het voorbereidend proces van de RUP-procedure, rekening wordt gehouden met de milieueffecten van alternatieven die aan bod komen in het ruimtelijkeordeningsproces. Hierdoor kan de milieubeoordeling gericht gebeuren op de relevante elementen die in het RUP kunnen worden opgenomen en wordt de milieubeoordeling geïntegreerd in het planningsproces alsook in de formele RUP-procedure. In uitvoering van artikel 8 van het besluit wordt op dit ogenblik in nauw overleg tussen de diensten een praktische handleiding inzake de integratie van de plan-MER-procedure in de RUP-procedure opgemaakt ten behoeve van al wie van plan is een initiatief te nemen. Dat is dus een tweede handleiding. Die twee handleidingen kan je in elkaar schuiven. Europa legt op dat het twee aparte beslissingen moeten blijven.

Momenteel is er eveneens een protocol in afronding dat een structurele oplossing biedt voor een taakverdeling bij de plan-MER's voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's). De doelstelling van het protocol is het vastleggen van afspraken tussen de verschillende beleidsdomeinen binnen het Vlaamse Gewest over welke instantie de verantwoordelijkheid draagt voor het voldoen van de plan-MER-plicht voor een GRUP, waarbij als criterium wordt gehanteerd welk beleidsdomein hoofdzakelijk aan de basis ligt van de opmaak van het GRUP. Verder zijn vanuit de beleidsdomeinen LNE en RWO diverse onderzoeksopdrachten uitgeschreven ter ondersteuning van de milieueffectrapportage waarbij

door wederzijdse vertegenwoordiging in de begeleiding van de opdrachten gezamenlijk gewerkt wordt aan inhoudelijk-methodologische ondersteuning. Ik geef enkele voorbeelden: de opmaak van sjablonen in het kader van het onderzoek tot milieueffectrapportage, het opstellen van richtlijnen voor het alternatievenonderzoek in de milieueffectrapportage, een studie die betrekking heeft op de wetgeving en toepassing van de plan-MER-richtlijn bij ruimtelijke planning in andere EU-lidstaten, waarvan RWO de opdrachtgever is. Door die benchmark kunnen we zien hoe het elders zit. Ook daar zullen we wat voorstellen tot verbetering kunnen halen. Zoals ik al zei, wordt op korte termijn met minister Van Mechelen gewerkt aan aanpassingen van de plan-MER-regelgeving die tegemoetkomen aan signalen uit het veld.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, ik dank u voor het zeer uitgebreid antwoord. Het gaf een zeer goed overzicht van de problemen en de antwoorden die daaraan gegeven worden. Ook ik ben, zoals velen hier, uit de lokale praktijk in aanraking gekomen met de MER-cel. Ik wil mijn appreciatie uitspreken voor het werk dat die mensen doen. U hebt terecht verwezen naar het belang van de zorgvuldigheid die ze aan de dag moeten leggen. Soms kan je vloeken en tieren omdat je een paar horden moet nemen in een MER-procedure of een andere procedure, maar als je later tegen de muur van de Raad van State botst, ben je nog veel verder van huis.

Ik heb begrepen dat we in een overgangsfase zitten, zowel wat betreft implementatie van nieuwe regelgeving als het laten inwerken van personeel. Als je vandaag een beslissing neemt, duurt het even voor het resultaat er is. Ik pleit ervoor om te bewaken dat we de ambities die we stellen inzake het willen zijn van een investeringsregering en een investeringsoverheid, ook met lokale overheden, ook halen en dat we het momentum niet verliezen. Gisteren kregen we berichten uit de bouwsector dat ook daar een vertraging aan het intreden is. De overheid heeft daar als investeerder een belangrijke rol te spelen. We moeten er alles aan doen om dat momentum te blijven aanhouden. Dat veronderstelt uiteraard voldoende personeel.

U hebt heel duidelijk gewezen op het feit dat de helft van de dossiers wel binnen de termijn afgerond worden. Voor de andere helft zal men minder tevreden zijn, zo gaat dat. Er zit nogal wat frustratie bij mensen – ik behoor daar ook toe – die dossiers lopende hebben die net niet de kaap van 1 mei 2008 hebben gehaald of die om welke reden dan ook achterstand hebben. Die piek is men nog altijd aan het verwerken.

Het is toe te juichen dat u probeert om binnen het Europese kader verbetervoorstellen te doen. Ik heb begrepen dat u op zijn minst wilt onderzoeken om

enige prioriteitenstelling in te brengen of duidelijk te maken dat, wanneer termijnen niet gehaald worden, wat dan wel de timing kan zijn. Transparantie is in dezen een belangrijk gegeven. Naast de tijdsdruk, is weten wanneer iets zal worden afgerond, minstens even belangrijk. Het blijft dan nog altijd een termijn van orde, maar die zou deels bindend kunnen zijn. Dat zou een belangrijke verbetering kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ook al doet u zware inspanningen om de termijn wat te beperken, toch hoor ik op het veld dat de termijn voor een MER nog altijd te lang is. Het is ongeveer 150 dagen of zes maanden. Dat is veel te lang.

Ik wil een insteek geven. We weten allemaal dat die grote dossiers voor de afbakening van stedelijke gebieden en dergelijke, een enorm werk vergen. Kunnen we dat niet uitbesteden? Zou dat misschien een oplossing kunnen zijn voor het huidige probleem?

Er is nog een tweede probleem. In West-Vlaanderen zien de grote landbouwbedrijven meestal hun vergunningen vervallen in 2011. De landbouworganisaties hebben ondertussen al gezegd aan hun leden dat ze beter nu al hun vergunning zouden aanvragen, want 2011 ligt zeer dicht, en misschien haalt men het niet.

Wat dit probleem van 2011 betreft, wil ik een tweede insteek doen. Kunnen we niet nadenken over een verlenging van de termijn van 2011 voor een aantal vergunningen? Ik denk dat we bijna niet anders zullen kunnen. 2011 is heel dichtbij en het gaat over heel veel dossiers. Ik dring erop aan om een inschatting te maken van het aantal dossiers dat op de MER-cel zal afkomen tegen 2011. Misschien kent u het aantal al, want de bedrijven zijn bekend. Ik wil er ook op aandringen om de termijn van 150 dagen, in bepaalde gevallen, vooral voor de uitbreiding van bedrijven, te verkorten.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Callens, zonder voor de minister te willen springen: uitbesteden van een overheidstaak als de overheid een controlerende functie heeft, lijkt me juridisch wat moeilijk te liggen. Ik ben maar een simpele jurist, ik ben geen econoom zoals u, maar volgens mij kan dat niet.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor haar uitgebreid antwoord. Hier is duidelijk een onderscheid gemaakt tussen de dienst MER en de dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen, die elf personeelsleden bevat. Men heeft die mensen moeten opleiden. In die periode van opleiding zijn er heel wat problemen geweest. Men is nu op getalsterkte, hoewel er

nog een pak dossiers op ons afkomen. Ik hoop dat dat voldoende zal zijn voor de piek die op komst is.

Ik pleit ook voor een zeker pragmatisme en geen dogmatisme. U hebt duidelijk in uw antwoord gezegd dat men zich moet houden aan de Europese lijst. U verwijst ook naar bijlage I en bijlage II, waarin duidelijk wordt verwoord wie wat moet doen. Ik hoop dat men zich daaraan houdt en niet de dogmatische toer opgaat, en er nog dingen bijneemt. Men moet zich strikt houden aan de zaken die men moet doen en niet nog een aantal zaken extra opleggen, zodat die termijnen nog veel langer worden.

De timing is een moeilijke discussie en een moeilijke keuze. Het gaat deels over een termijn van orde van 50 dagen. Dat betekent dat men die kan overschrijden. Dan stelt zich de vraag wat men moet doen. Doet men eerst de moeilijke dossiers, die vaak honderden bladzijden beslaan, of doet men eerst de kleinere dossiers. Neemt men eerst de complexe dossiers, die sowieso veel tijd zullen vergen en zal men proberen binnen die 50 dagen te blijven, wat niet evident is, of doet men eerst de gemakkelijke? Als men eerst de complexe behandelt, zullen de indieners van de gemakkelijke dossiers die in een paar weken afgehandeld kunnen zijn, niet gelukkig zijn. Als men die naar achteren schuift, zullen veel kleine steden en landelijke gemeenten vragen waarom ze zo lang moeten wachten op de uitspraak over hun dossiers. Daar zal duidelijkheid moeten worden gecreëerd, zeker ten aanzien van de kleine gemeenten die met dergelijke dossiers zitten.

Ik sluit me aan bij de heer Callens wat betreft de termijn tot 2011. Men zou misschien vroegtijdig de bedrijven moeten verwittigen. U hebt zelf in uw antwoord gezegd dat u niet weet hoeveel bedrijven er zijn, maar het zijn er een pak. Het zou misschien niet slecht zijn dat vroegtijdig te melden. Ik heb eergisteren in de nieuwsbrief van de provincie West-Vlaanderen gelezen dat er nu al een oproep wordt gedaan aan de bedrijven om tijdig te kijken naar hun milieuvergunning. Men is dus nu al volop bezig dat aan de bedrijven te melden. Misschien zou men op Vlaams niveau een gelijkaardig initiatief kunnen uitwerken.

De heer Patrick Lachaert: Wat betreft de vraagstelling over de prioriteitenstelling van de dossiers, die niet gemakkelijk is, zou men misschien de dossiers met de grootste impact qua tewerkstelling eerst kunnen nemen. Over al de rest is het vaak een discussie over het geslacht van de engelen, waar niemand wakker van ligt. Dossiers voor ambachtelijke zones of industrieterreinen zouden we vandaag voor alles moeten nemen, zeker rekening houdend met de huidige omstandigheden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Zowel de dienst BGP als de MER-cel zelf, doen uitstekend werk op inhoudelijk vlak.

Men vraagt dat ze niet te dogmatisch zouden werken. Wel, deze mensen werken zeer praktisch. Ze proberen voor een kwaliteitsvolle screening te zorgen. De tendens is dat de problemen complexer worden. We zitten in een verkenningsfase. Het is een nieuw instrument.

Mijnheer De Klerck, ik volg u dat we dat praktisch moeten benaderen. Op kabinetsniveau hebben er vergaderingen plaats om te zien hoe we dat kunnen verbeteren. Op een bepaald ogenblik lag er een piste voor om de twee zaken in elkaar te schuiven en er één onderzoek van te maken in het kader van de GRUP en de plan-MER. Dat kan echter niet voor Europa, er moeten twee aparte documenten zijn. We moeten de toets van Europa doorstaan en moeten procedureel dus goed zitten, anders creëert men door een zagezegd praktische aanpak een situatie waarbij na vier jaar heel de boel terug naar af gaat. Dan creëert men chaos. Praktische aanpak, akkoord, maar de grens is het legale.

Het zal de taak van de volgende regering zijn om te zien wat de ideale personeelsbezetting is op die cel, want tegen dan zullen de studies en de verbetervoorstellen af zijn. U vraagt of ik de termijn voor de landbouwbedrijven niet kan verlengen. Als ik me niet vergis hebben we in het kader van de milieuvergunningenreglementering ervoor gezorgd dat ze al vroeger hun hernieuwing kunnen aanvragen. Om die reden doet de provincie West-Vlaanderen die oproep. We hebben op die manier al een pak dossiers binnen gekregen. U suggereert om daar meer ruchtbaarheid aan te geven, maar ik dacht dat dat al gebeurd was in de brieven die jaarlijks worden gestuurd. Ik zal dit nakijken, maar we houden daar in de mate van het mogelijke rekening mee.

Wat de toebedeling betreft, zouden we kunnen evolueren naar een piste waarbij dossiers niet per nummer aan een ambtenaar worden toebedeeld, maar dat men specialistisch te werk gaat en men specialisten in bepaalde screenings krijgt. Daardoor komen de relatief eenvoudige dossiers altijd in hetzelfde circuit terecht en de moeilijkere in een andere groep van specialisten. Dit wordt allemaal bekeken. We proberen er zo efficiënt mogelijk mee om te gaan.

Het is zeer moeilijk om die cel vandaag met de vinger te wijzen, want ze werkt soms onder enorme druk, ook van de initiatiefnemers. Men is bijna verveeld als men moet zeggen dat er een aantal zaken niet in orde zijn. Maar men moet er wel voor zorgen dat een dossier de toets van de Raad van State kan doorstaan.

Voor mij zou het ideaal zijn mochten de mensen over vijf jaar zeggen over de milieueffectrapportage dat het een instrument is waarop men vertrouwt en dat het een efficiënt gebruiksinstrument is dat niet wordt gezien als een blok aan het been. Dat is immers met nieuwe dingen altijd het geval, ik denk aan alle plannings die er al zijn geweest. Ik hoop dat we over vijf jaar kunnen zeggen dat

het een instrument is dat goed is en dat de kwaliteit van de inrichting van onze omgeving verbeterd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
